

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Litterae Societatis Iesv E Regno Sinarvm Annorum MDCX.
& XI. Ad R. P. Clavdivm Aquaiuam eiusd. Societatis
Præpositum Generalem**

Trigault, Nicolas

Avgvstae Vindelicorvm, 1615

De politico Sinensis imperij statu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68733)

licet, sed tamen aliquando peruenirent. Huius moræ tarditatem nemo mirabitur, qui scierit vnam esse Indicis nauibus è Macaënsi Sinarum portum, Ianuario ferè mense, nauigandi tempestatem, quæ si elapsa fuerit, non nisi cum anno redeunte reuertitur: sed neque hoc semper satis est ad litteras nostras ex vltimis terrarum oris transmittendas: nam ecce tibi anno 1613. ante triennium gesta transmittimus. Nam ego in itinere hoc meo Romano litteras anni 1610. hærentes adhuc in India, Aprili mense anni præsentis reperi. Et verò quoniam auctoritate P. V. latino sermone scriptas anni 1611. mecum deferebam, faciendum omnino putavi, vt illas latinitate donatas, his adiungerem, Lusitana exemplaria Indiæ ac Lusitaniæ relinquens: quò sic & harum rerum cupidis citius fieret satis; & interpretes, locorum negotiorumque ignari, periculo errandi liberarentur.

De politico Sinensis imperij statu.

Exemplum ab Iaponicis annalibus mutuatus, prius quam ad singula domicilia descendam; de politico, deque societatis, ac denique de rei Christianæ in vniuersum statu pauca præfabor. Et quoniam biennij huius ferè fuit harum rerum idem status, hæc tria vtrisque annalibus communia esse moneo. Cætera, quæ de singulis

gulis domicilijs dicturus sum, quo quæq; anno contigerunt, referentur. Quas perturbationes ac rerū vices bellici tumultus suppeditant annalibus, eas mutua pax tollit, potissimū si fuerit diuturna. Idin hoc imperio licet vastissimo, si vspiciā alibi toto terrarum orbe, videre licet. nam Provinciæ vel potius Regna decem & quinque sic ab vno gubernantur, vt bene compositi corporis membra vnus animæ velut nutu vegetantur. Id omnes etiam ipsi Sinæ solent admirari, acceptumque referre litterarijs suis exercitationibus; quibus insudant, quotquot animis ad alta aspirant, tutius summa quæque adepturis quam varijs rebellantium euentibus; potissimum cum nulli, ne infimo cuique, clausus sit aditus ad maxima; ac nulla prope sit dignitas, nisi quam sibi quisque fecerit; & si qua ab Regio sanguine nobilitas est, ea nihil publici muneris attingit, sed totam in annuo prouentu, qui etiam in magistratuum manibus est, conseruat maiestatem: hinc fit vt Regius sanguis ab omni publico munere semotus, nihil possit; & cæterorum animus suis studijs occupatus, eorumque studiorum sperato præmio lactatus, nihil vltra velit. Qui nunc & ab annis quadraginta regnat insigni est prudentia, sed tanti Principis virtus ijs sædatur vitijs, quæ à veri cultus experte decet expectare. Regni hæredem longe aliter tractat, quam vel eius dignitas, vel pater-

nus amor postulat: nam cum superioribus annis alium ætate secundum inaugurari totis viribus conatus sit, gratiosorem illum, & gratiosioris Reginae filium, idque non impetrarit, obsistente Regno vniuerso (cuius magistratus omnes, qui tum in aula complurimi versabantur, depositis & ad palatij parietes appensis dignitatum insignibus, sese abdicabant) alieniore semper in eum animo fuit, quem vellet nollet regni hæredem nominarat. Itaque cum nuper Principis Parens ex ea ægritudine, quæ mortem ei attulit, decumberet; vix à Patre filius, vt morturæ parentis extremum spiritum exciperet, impetrauit; sed tamen vt sine arbitris eam viseret; extorqueri non potuit; nam Eunuchi duo adiuncti sunt, dictorum omnium testes quæ ad Regem referrentur. Parens filium solata, dixisse fertur, bono animo esset, inopiamque fortiter ferret (vix enim ei necessaria ab Rege suppeditantur, & cæterorum nemo Regis metu id audet) nondum in Imperio Sinensi contigisse, vt Rex aut Regni hæres fame interiret. Mortuam porro Principis Matrem vetuit Rex solito luctu pompaquæ publicè honorari.

Rex Idola non colit, sed vel nullum præter se numen nouit, vel si suorum maiorum obscura vestigia secutus, vnum cæli dominum ac supremum rerum omnium Gubernatorem non abnuit, ita eum colit; vt minimè nosse videatur.

Eius-

Eius porro mater vetula, quó inferis propior, eó in falsorum Deorum simulacra religiosior euadit. Varijs enim in locis fana extruit, aut inno-
uat, fanorum ministros alit; idque tanto sum-
ptu, vt vno in cænobio supra mille sustentet.
Quamobrem in aula (quanquam vbique de-
spicatifimum est hominum genus) ij paulo
lautiùs habentur. Vnde vulgi dictum est: In vr-
be Regia Hó-xám (sic enim profanos suos sa-
cerdotes vulgò appellant Sinæ) in Prouincijs
Magistratus coluntur.

Non mittendum mihi videtur hoc tem-
pore crudeliffimum scelus feueriffimè ab magi-
stratibus ac Rege expiatum. Sinæ ad insaniam
prope, vitæ longioris (quia æternam ignorant)
præcepta conſectantur. Hinc fit vt impostores
multi toto regno ea per fas nefasque venditent.
Ex ijs vnus, isque litterario gradu insignitus,
qualis apud nos est licentiatorum, hoc artificio
magnas opes sibi comparabat. nam vt nouum
aliquid auderet, non dubitauit è coëmptorum
puerorum sanguine, quos clam per summum
nefas maectabat, pharmaca componere. Ea res
domesticæ pellicis vnus, quas habebat quam
plurimas, indicio foras erupit. Comprehensus
est, sceleris conuictus, ac tandem à dubijs diu
magistratibus, quâ pænâ tantum scelus expia-
rent, hoc supplicio damnatus est, vt ad palum
alligati viuum corpus, reſectis nouaculâ ter mil-

le carnis frustulis, laceraretur, qua in carnificina quoad fieri posset parceretur vitæ. Hæc sententia ad Regem refertur, vt eam ex more in re tam insolenti comprobaret. Is rescripsit eam pænam sibi etiam imparem tanto crimini videri; sed quia maiorem nullam inueniret, sibi arripere. Itaque nocens innocentium sanguinem suo tamdiu luit, quamdiu toto in corpore locus aliquis vulneri patuit, in ter mille frustra discerptus. Hæc breuiter præfari visum est, ne nesciretur quo in statu res huius regni publica verifaretur. Sed nunc ad ea quæ sunt instituti nostri propria, sermonem conuertamus.

De focijs in hac expeditione Christiana vniuersim.

Hoc de quo agimus, biennio numerauit societas nostra in hac expeditione Christiana viginti, accersitis in numerum duobus, qui hoc ipso temporis cursu ad suorum laborum præmia euolarunt, de quibus suis locis. Reliqui duo deviginti constant è sacerdotibus Europæis vndecim, & septem fratribus Patrum adiutoribus; hi sunt eorum Sinarum filij qui iamdudum Christianis sacris imbuti, in Macaënsi, Portu Lusitanorum oppido degunt, iam nõ religione solum, sed etiam cultu ac educatione magis Europæi prope, quam Sinæ. Hi omnes in quinque,
domici-